

STUMFILMEN

Kristine Valdresdatter

MUSIKK AV ANDERS RØINE

CD
+
DVD

RØINE - KARLBERG - HULBÆKMO - MEISFJORD

Filmen Kristine Valdresdatter

Forfatteren Hans Andersen Foss emigrerte i 1877 til Amerika. Her opplevde han suksess som forfatter og i 1886 kom boka «Kristine, en fortælling fra Valders» ut. Boka kom i flere opplag og i 1901 hadde boka fått navnet «Kristine Valdrisdatter».

Stumfilmen «Kristine Valdresdatter» er basert på H. A. Foss sin roman. Filmen ble regissert av Rasmus Breistein (1890–1976) og er den siste filmen uten tale i norsk filmhistorie. Filmen kom ut i 1930, ble slaktet av kritikerne, men fikk god mottakelse av publikum og var den mest populære filmen dette året, selv om lydfilmen også kom for fullt akkurat da.

Filmteamet til Breistein var i Valdres sommeren 1930, men var plaga av dårlig vær. Til avisa Valdres sa han i desember:

«Derimot kan jeg godt fortelle at i de 5 ukene vi arbeidet med filmen opp i Vang i Valdres i sommer, hadde vi bare 4–5 solskinnsdager som det virkelig gikk an å arbeide ute i. Resultatet var da også at mange av eksteriorscenene måtte vi bygge om til innendørsscener. Vi bygget et atelier hvor vi utså arbeidet det meste av tiden. Men vi har fått med nogen aldeles nydelige naturscenerier, fotografen Nielsen-Vig har været overmåde flink. Desuten er der interiører fra Fosheim gård. Kommunenes filmcentral har været så elskverdig å stille sitt labotaratorium til vår rådighet.»

«Kristine Valdresdatter» er spilt inn på flere plasser i Valdres, de fleste fra Vang. Blant annet er det filma i tunet på en gård på Heensåsen, i gamletunet på Stele og på Lerholstølen i Vang. En del av interiørscenene er spilt inn på gården Fosheim i Vestre Slidre, en del av landskapsbildene er fra Reinli i Sør-Aurdal og det er også optak fra et bryllup på Bruflat.

HANDELINGEN

År etter år kommer lord Wakefield til Vang i Valdres for å fiske. En sommer treffer lorden den vakre Anne budeie, og blir straks forelsket i henne. Våren etter får Anne et barn og i sin fortvilelse legger hun barnet på trappa til lensmannen og forsvinner sprolost fra bygda. Lensmannen tar barnet til seg som sitt eget og hun får navnet Kristine Valdresdatter.

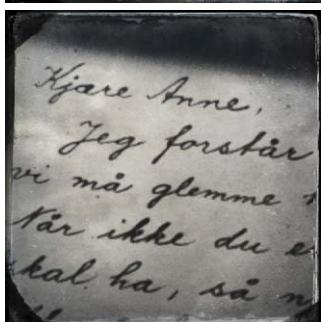
Noen år senere oppdager Lord Wakefield ei sørje i halsen på den vesle jenta. Han ser at det er sørja som han selv ga til Anne. Wakefield forstår da at Kristine må være hans datter, men han holder det hemmelig.

Kristine vokser opp og blir dalens skjønhet. Hun forelsker seg i Harald Bergli. Men, som spelemann havner Harald lett i bråk, særlig når han drikker. Etter at Harald blir alvorlig såret i et knivslagsmål ønsker Kristine seg vekk og hun blir med Wakefield til England for å studere musikk. Harald vokser opp og blir en stor felespeller. Resten av handlingen får dere i filmen...

AKTØRER

I rollene ser vi m.a. Aase Bye (Kristine), Rasmus Rasmussen (lensmannen), Tore Foss (Harald Bergli), Sigurd Eldegard (Peder Bergli), Hjalmar Fries (lord Wakefield), Signe Johansen (Kristine som barn), Per Haldor (Harald som barn), Emma Juel (kona til lensmannen), Peter Leirah (presten), Tora Leirah (prestekona), Ole Leikvang (Skolemesteren), Carl Hagerup Aspevold (Ola Vik kjentmann), Signe Ramberg (Kari Fjelstugu), Helga Balle Lund (Anne budeie), Kristian Aamodt (Anton Møller, lensmann), Ørnulf Øiseth (Tolleif, en bondegutt), Mildred Mehle (en bondejente) samt mange statister fra Valdres.

Anders Røine om den nye musikken

I 2012 fikk jeg i oppdrag av Jørn Hilme-stemnet å skrive ny musikk til stumfilmen «Kristine Valdresdatter». Arbeidet med musikken og filmen har vært spennende og lærerikt og jeg er takknemlig for at Jørn Hilme-stemnet ga meg dette oppdraget. Musikken ble spilt live til filmen under Jørn Hilme-stemnet i juli 2013.

Preludium

Røine

Slåttestevet her er inspirert av springaren «Gamle Violin» etter Ingvar Hegge fra Øystre Slidre.

Til seters

Røine/Karlberg

Solbjørsetera

Røine

Torleif (Farvel og takk for alt)

Røine/trad

Melodi etter Ragnar Vigdal fra Vigdalen i Sogn.

Kristine Valdresdatter

Røine/trad

Tekst etter Anna Fuglesteg fra Øystre Slidre.

Harald Bergli

Røine/trad

Melodi dels etter Ragnar Vigdal fra Vigdalen i Sogn og dels improvisert.

En trygg havn

Røine/Karlberg

Daddy?

Meisfjord

Søt harmoni

Trad

Springar på låg bas etter Harald Røine fra Oslo/Øystre Slidre.

Mamma hørte

Røine

Aldri mer

Røine

Dramasetera

Røine/Karlberg/Meisfjord/Hulbækmo/trad

Hard vår

Røine

Slåttestevet har jeg opprinnelig lært av Ola Hjelle fra Vestre Slidre, men det er lett omskrevet. Originalstevet hører til springaren Per i Garden 3, også er kjent under navnene Bikkjelåtten og Fagerdalen.

Brennevin og følelser

Røine

Adjø

Hulbækmo

Kristine

Røine

Han eller meg

Røine

Slåttestevet er inspirert av et stev etter Hallvard Haugen fra Setesdal.

Knust

Røine

Jeg må bare tåle (i Valdres)

Røine/trad

I 1920 diktet Nils Hovi fra Øystre Slidre «Valdres Valdres min egen dal» til en ballademelodi nedskrevet i Telemark. Jeg har dratt melodien over i en annen groove, forandret starten og gjort om fra dur til moll. Noen linjer fra «Valdres Valdres min egen dal» er med.

Lorden faller om

Røine

Dødsleiet

Røine

Første del av denne låta er omskrivinger og variasjoner over langeleiklåtten kjent under navnet Bonde etter Ingebjørg Lunde.

Ali, Hank og Ivar

Røine

Alle arrangement er gjort i samarbeid mellom Røine, Karlberg, Meisfjord og Hulbækmo.

The Film Kristine Valdresdatter

Author Hans Andersen Foss emigrated to America in 1877.

He became a successful author in America, and in 1886 his book, *Kristine, en fortælling fra Valders*, was published. The book went through several editions, and the 1901 edition is titled *Kristine Valdrisdatter*.

The silent film *Kristine Valdresdatter* is based on H. A. Foss's novel. The film was directed by Rasmus Breistein (1890–1976) and is the last silent film in Norwegian film history. The film was released in 1930 and was slaughtered by critics, but was well received by audiences and was the most popular film of the year, even though sound film also emerged during this period.

Breistein's film team was in Valdres during the summer of 1930, but was plagued by bad weather. In December Breistein told the newspaper Valdres:

During the five weeks we worked on the film in Vang in Valdres this summer, we only had four or five sunny days when it was actually possible to work outside. As a result, we had to convert many of the exterior scenes into indoor scenes. We built a

studio where we worked most of the time. But we captured some absolutely beautiful natural landscapes; cinematographer Nielsen-Vig was extremely clever. There are also interiors from the Fosheim farm. [The film distributor] Kommunenes filmcentral has been so kind as to make their laboratory available to us.

Kristine Valdresdatter was shot in several locations in Valdres, most of them in Vang. Some of the locations include a farm yard in Heensåsen, the old farm yard on the Stele farm, and the Lerhol summer farm in Vang. A number of the interior scenes were shot at the Fosheim farm in Vestre Slidre; some of the landscape shots are from Reinli in Sør-Aurdal; and a wedding in Bruflat was also filmed.

THE PLOT

Year after year, Lord Wakefield comes to Vang in Valdres to fish. One summer the Lord meets the beautiful dairymaid Anne and immediately falls in love with her. The following spring Anne gives birth to a child, and in despair she places the child on the District Sheriff's

doorstep and disappears from the village. The sheriff adopts the child as his own and names her Kristine Valdresdatter.

Several years later, Lord Wakefield discovers a silver brooch at the little girl's throat. He sees that it is Anne's brooch. Wakefield then realizes that Kristine must be his daughter, but he keeps it a secret.

Kristine grows up and becomes the valley's beauty. She falls in love with Harald Bergli. But, as a fiddler, Harald tends to wind up in trouble, especially when he drinks. After Harald is severely wounded in a knife fight, Kristine longs to get away and travels with Wakefield to England to study music. Harald grows up and becomes a great fiddler. You can watch the rest of the story on film...

THE ACTORS

The actors include Aase Bye (Kristine), Rasmus Rasmussen (the sheriff), Tore Foss (Harald Bergli), Sigurd Eldegard (Peder Bergli), Hjalmar Fries (Lord Wakefield), Signe Johansen (Kristine as

a child), Per Haldor (Harald as a child), Emma Juel (the sheriff's wife), Peter Leirah (the priest), Tora Leirah (the priest's wife), Ole Leikvang (the schoolmaster), Carl Hagerup Aspevold (Ola Vik, a local guide), Signe Ramberg (Kari Fjelstugu), Helga Balle Lund (Anne the dairymaid), Kristian Aamodt (Anton Møller, sheriff), Ørnulf Øiseth (Tolleif, a farm boy), Mildred Mehle (a farm girl) as well as many extras from Valdres.

Anders Røine on the New Music

Anders Roine on the New Music
In 2012 I was commissioned by the Jørn Hilme Festival to compose new music for the silent film, *Kristine Valdresdatter*. Working with the music and the film has been exciting and informative, and I am grateful to the Jørn Hilme Festival for offering me this commission. The music was performed live with the film at the Jørn Hilme Festival in July 2013.

Medvirkende på plata er:

Anders Roine:
Vokal, akk. gitar, el.gitar, hardingfele,
langeleik spor 2, 5, 7, munnharpe, munnspill

Marit Karlberg:
Vokal, langeleik, harmonium

Hans Hulbækmo:
Perkusjon, sag, calabas, munnharpe, vokal,
Magnusorgel på spor 19

Sondre Meisfjord:
Kontrabass, elbass, vokal, gitarpålegg på spor
3 og 8

Oppnak og miks: Bård Ingebrigtsen, Amper
Tone Studio
Mastering: Helge Sten, Audio Virus Lab

Coverdesign: Eva Karlsson
Foto fra filmen: Gunnar Nilsen-Vig
Foto musikere: Niels Jorgen Roine

Takk til:

Jørn Hilme-stemnet, Ellen Persvold, Anne
Marte For, Bent Kvalvik ved Nasjonal-
biblioteket, Marit Karlberg, Hans Hulbækmo,
Sondre Meisfjord, Bård Ingebrigtsen, Helge
Sten, Eva Karlsson, Tor Magne Hallibakken,
Frøde Rolandsgård, Niels Roine, Fond for
utøvende kunstnere, sist men ikke minst
Annette Winkelmann, Leonard, Konrad og
Ellinor.

År etter år kommer lord Wakefield til Vang i Valdres for å fiske. En sommer treffer lorden den vakre Anne budeie, og blir straks forelsket i henne. Våren etter får Anne et barn og i sin fortvilelse legger hun barnet på trappa til lensmannen og drukner seg selv. Lensmannen tar barnet til seg som sitt e get og hun får navnet Kristine Valdresdatter.

Stumfilmen Kristine Valdresdatter kom ut i 1930 og mönstret de beste skuespillerne Norge hadde. Regi var av Rasmus Breistein. Filmen ble svært godt mottatt av publikum, men ble den siste stumfilmen som ble laget i Norge. Musiker Anders Røine laget i 2013 ny musikk som et bestillingsverk til Jørn Hilme-stemnet.

Musikken og filmen får du her.

- 01 **PRELUDIUM** 3.59
- 02 **TIL SETERS** 0.41
- 03 **SOLBJØLRGSETRA** 3.11
- 04 **TORLEIF (Farvel og takk for alt)** 1.47
- 05 **KRISTINE VALDRESDATTER** 5.30
- 06 **HARALD BERGLI** 2.01
- 07 **EN TRYGG HAVN** 0.49
- 08 **DADDY?** 4.14
- 09 **SØT HARMONI** 1.17
- 10 **MAMMA HØRTE** 5.54
- 11 **ALDRI MER** 1.31
- 12 **DRAMASETERA** 4.35
- 13 **HARD VÅR** 4.46
- 14 **BRENNEVIN OG FØLELSER** 6.04
- 15 **ADJO** 1.40
- 16 **KRISTINE** 4.06
- 17 **HAN ELLER MEG** 3.52
- 18 **KNUST** 6.00
- 19 **JEG MÅ BARE TÅLE (i Valdres)** 3.23
- 20 **LORDEN FALLER OM** 2.15
- 21 **DØDSLEIET** 5.31
- 22 **ALI, HANK OG IVAR** 4.32